

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-08

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

«_____» _____ 20__ р.

Національний університет
водного господарства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО
INFORMATION RIGHT

спеціальність _____ 081 «Право»
specialt _____ 081 «Law»
(шифр і назва спеціальності)
(code and name of the specialty)

Рівне – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право» за спеціальністю 081 «Право». Рівне: НУВГП, 2020 р. 15 с.

Розробник: Мельничук Ю.І., к.філос.н, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри правових природоохоронних дисциплін

Протокол від «20» січня 2020 року № 6.

Завідувач кафедри
правових природоохоронних дисциплін _____ Ю.І. Мельничук
«20» січня 2020 року.

Керівник групи забезпечення
спеціальності 081 «Право» _____ В.І. Кафарський

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ права
Протокол № 4 від «22» січня 2020 року.

Голова науково-методичної
ради з якості ННІП _____ В.І. Цимбалюк
(підпис)

«22» січня 2020 року.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Інформаційне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Право».

Дана навчальна дисципліна є теоретико-практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний рівень юриста, знання про основні інформаційно-правові інститути.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційне право» є формування у студентів знань щодо здійснення правового регулювання інформаційної сфери в Україні, а також розгляд шляхів та напрямів вдосконалення національного інформаційного законодавства.

Предметом навчальної дисципліни є суспільні відносини, які виникають з приводу отримання інформації, питань правового регулювання інформаційної діяльності, доступу до інформації, обмеження права на інформацію.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування уявлень про інформаційне право як складне правове явище; розгляд основних підходів та наукових засад до інформаційного права.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Кримінальне право та процес», «Конституційне право України», «Цивільне право та процес», «Організація судових та правоохоронних органів».

Вимоги до знань та вмінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Інформація в історії розвитку цивілізації завжди відігравала визначальну роль і була основою для прийняття рішень на всіх рівнях і етапах розвитку суспільства і держави. В історії суспільного розвитку можна виділити кілька інформаційних революцій, пов'язаних з кардинальними змінами у сфері виробництва, обробки та обігу інформації, що призвели до радикальних перетворень суспільних відносин.

З метою упорядкування суспільних відносин, пов'язаних з інформацією, їх суспільнокорисної спрямованості, а також подолання наявних і можливих негативних соціальних явищ відповідно формуються суспільні норми поведінки сторін цих відносин.

Основним призначенням інформації є задоволення інформаційних потреб окремої людини, суспільства та держави. Саме людина є кінцевим споживачем будь-яких даних і відомостей і завдяки своєму мисленню здатна перетворити сукупність даних на те, що вважається інформацією.

При вивченні навчальних матеріалів правники ознайомлюються зі специфікою інформаційного права як науки та навчальної дисципліни; специфікою інформаційно-правових відносин, видів інформаційної діяльності, особливості юридичних деліктів та юридичної відповідальності за порушення інформаційного законодавства тощо.

Ключові слова: інформація, інформаційне право, відповідальність, інформаційна сфера, інформаційні правовідносини.

Abstract

Information in the history of civilization has always played a decisive role and has been the basis for decision-making at all levels and stages of development of society and the state. In the history of social development, we can distinguish several information revolutions related to the dramatic changes in the production, processing and circulation of information that led to a radical transformation of social relations.

In order to streamline public relations related to information, their public utility orientation, as well as to overcome existing and possible negative social phenomena, social norms of behavior of the parties to these relations are formed accordingly.

The main purpose of information is to meet the information needs of the individual, society and the state. It is the person who is the ultimate consumer of any data and information and, through his or her thinking, is able to transform the totality of data into what is considered information.

When studying educational materials, lawyers are acquainted with the specifics of information law as a science and discipline; specifics of information-legal relations, types of information activity, peculiarities of legal torts and legal responsibility for violations of information legislation, etc.

Key words:

information, information law, responsibility, information sphere, information legal relations.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 «Право»	За вибором університету	
	Спеціальність 081 «Право»		
Модулів – 1		Рік підготовки: 2 курс	Рік підготовки: 21 курс
Змістових модулів – 3		Семестр: 3-ий	Семестр: 3-ий
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Лекції – 16 год.	Лекції – 2 год.
Загальна кількість годин – 90		Практичні – 16 год.	Практичні – 6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання:		Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лабораторні - - год.
аудиторних – 2	Самостійна робота – 58 год.		Самостійна робота – 82 год.
самостійної роботи студента – 5	Індивідуальні - - год.		
	Вид контролю - екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 36% до 64%;

заочної форми навчання – 9 % до 91%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою навчальної дисципліни є отримання комплексу знань про систему інформаційного права, його сутність, поняття, методи та зміст, а також набуття відповідних умінь і навичок.

Відповідно завдання вивчення навчальної дисципліни полягають у засвоєнні студентами основних засад відновного правосуддя. Студенти повинні набути вміння вирішувати конкретні практичні питання, застосовуючи посередництво у конфліктах.

2.2. Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування у студентів навичок щодо застосування норм інформаційного права у майбутній практичній діяльності;
- розкриття сутності правового регулювання інформаційних правовідносин;
- з'ясування значення та змісту основних категорій інформаційного права;
- теоретичне визначення в основах системи правового регулювання соціальних інформаційних відносин.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент *повинен*:

знати: предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі; основ теорії та філософії права, структури правничої професії та її ролі у суспільстві; належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

вміти: використовувати норми та принципи національного і міжнародного права стосовно сфери інформаційних відносин; здійснювати юридичне забезпечення інформаційної діяльності; надавати інформаційні послуги; розвивати своє юридичне мислення; орієнтуватися у системі нормативно-правових актів, що регулюють інформаційні відносини в Україні, правильно визначати нормативні акти і положення, що підлягають застосуванню у конкретній ситуації; застосовувати на практиці здобуті теоретичні правові знання у цій сфері.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль

Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Інформаційне суспільство та інформатизація. Поняття інформації, її види

1. Поняття інформації, її види.

2. Роль інформації в суспільних відносинах на різних історичних етапах розвитку суспільства.
3. Поняття та сутність інформатизації.
4. Державна політика в галузі формування інформаційного суспільства.

Тема 2. Інформаційне право як галузь юридичної науки

1. Інформаційне право як наука та навчальна дисципліна. Інформаційне право як галузь національного права.
2. Система інформаційного права та її складові. Принципи інформаційного права.
3. Суб'єкти інформаційно-правових відносин: специфіка та класифікація.
4. Види джерел інформаційного права.
5. Інформаційне право як система правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері.

Тема 3. Інформаційні права особи

1. Конституційні основи здійснення права на пошук, отримання та передачу інформації.
2. Суб'єктивні інформаційні права особи та їх законодавче закріплення.
3. Правові гарантії пошуку та отримання інформації.
4. Свобода доступу до інформації.
5. Модель інформаційної сфери: сфера пошуку, отримання та споживання інформації; сфера формування та поширення інформації.

Тема 4. Об'єкти інформаційних правовідносин

1. Поняття та сутність об'єктів інформаційних правовідносин, їх види.
2. Інформація як вид власності. Підстави виникнення права власності на інформацію
3. Зміст категорії «документ» в інформаційних відносинах.
4. Класифікація інформації за правовим режимом доступу.
5. Поняття та сутність інформаційних ресурсів.
6. Державна інформаційна політика як об'єкт правовідносин.
7. Класифікація об'єктів інформаційних правовідносин за сферами законодавчого регулювання.

Змістовний модуль 2.

Правове регулювання обігу окремих видів інформації

Тема 5. Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі

1. Особливості реалізації інформаційних правовідносин в Інтернеті.
2. Особливості правового регулювання відносин при створенні та поширенні вихідних документів, формування інформаційних ресурсів та надання інформаційних послуг в Інтернеті.
3. Особливості правового регулювання відносин в галузі створення та застосування інформаційних технологій та засобів їх забезпечення у віртуальному середовищі Інтернет.
4. Правове забезпечення інформаційної безпеки у мережі Інтернет.

Тема 6. Правове регулювання інформаційних відносин при створенні та поширенні масової інформації

1. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, поширенні та споживанні масової інформації.
2. Правові гарантії свободи масової інформації.
3. Правове регулювання відносин в галузі виробництва та поширення реклами як різновиду масової інформації.
4. Правове регулювання реклами в Україні.
5. Особливості регулювання інформаційних відносин, що виникають у діяльності друкованої преси й електронних засобів масової інформації.

Тема 7. Правове регулювання конфіденційної інформації. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі державної Таємниці

1. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при регулюванні конфіденційної інформації.
2. Обмеження щодо віднесення до інформації з обмеженим режимом доступу.
3. Особливості регулювання комерційної таємниці.
4. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, передачі та споживанні інформації, яка становить державну таємницю.
5. Обмеження прав суб'єктів, пов'язаних із державною таємницею.
6. Проблеми власності щодо інформації, яка становить державну таємницю.

Тема 8. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних. Забезпечення доступу громадян до інформації

1. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, передачі й споживанні персональних даних.
2. Суб'єкти й об'єкти інформаційних правовідносин у сфері персональних даних.
3. Державне регулювання роботи з персональними даними.
4. Специфіка інформації як особливого ресурсу суспільної діяльності та розвитку.
5. Особливості забезпечення доступу громадян до інформації.
6. Забезпечення доступу до інформації за допомогою аудіовізуальних засобів масової інформації та інформаційних агентств.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Загальна частина													
Тема 1. Інформаційне суспільство та інформатизація. Поняття інформації, її	9	2	2			5	10						10
Тема 2. Інформаційне право як галузь юридичної науки	9	2	2			5	12	2					10
Тема 3. Інформаційні права особи	14	2	2			10	10						10
Тема 4. Об'єкти інформаційних правовідносин	14	2	2			10	14		2				12

Разом змістовий модуль 1.	46	8	8		30	46	2	2		42
Змістовий модуль 2 Правове регулювання обігу окремих видів інформації										
Тема 5. Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі	14	2	2		10	10				10
Тема 6. Правове регулювання інформаційних відносин при створенні та поширенні масової інформації	12	2	2		8	12		2		10
Тема 7. Правове регулювання конфіденційної інформації. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі державної таємниці	9	2	2		5	12		2		10
Тема 8. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних. Забезпечення доступу громадян до інформації	9	2	2		5	10				10
Разом змістовий модуль 2.	44	8	8		28	44		4		40
Всього годин	90	16	16		58	90	2	6		82

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин
---	------------	-------------

	Національний університет водного господарства та природокористування	Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Інформаційне суспільство та інформатизація. Поняття інформації, її види	2	
2	Тема 2. Інформаційне право як галузь юридичної науки	2	
3	Тема 3. Інформаційні права особи	2	
4	Тема 4. Об'єкти інформаційних правовідносин	2	2
5	Тема 5. Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі	2	
6	Тема 6. Правове регулювання інформаційних відносин при створенні та поширенні масової інформації	2	2
7	Тема 7. Правове регулювання конфіденційної інформації. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі державної таємниці	2	2
8	Тема 8. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних. Забезпечення доступу громадян до інформації	2	
	Всього	16	6

6. Самостійна робота

№	Назва теми	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Інформаційне суспільство та інформатизація. Поняття інформації, її види	5	10
2	Тема 2. Інформаційне право як галузь юридичної науки	5	10
3	Тема 3. . Інформаційні права особи	10	10
4	Тема 4. Об'єкти інформаційних правовідносин	10	12
5	Тема 5. Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі	10	10
6	Тема 6. Правове регулювання інформаційних відносин при створенні та поширенні масової інформації	8	10
7	Тема 7. Правове регулювання конфіденційної інформації. Правове регулювання інформаційних	5	10

	відносин в галузі державної таємниці		
8	Тема 8. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних. Забезпечення доступу громадян до інформації	5	10
	Всього	58	82

7. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- проблемне викладання;
- частково-пошуковий метод;
- робота в малих групах;
- семінари-дискусії;
- дослідницький метод.

8. Методи контролю

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контроль за засвоєнням знань здійснюється декількома способами: застосовуються різні форми опитування, виконання реферативних завдань, написання контрольних робіт на практичних заняттях, а також систематичне проведення модульного контролю, складання заліку.

При виставленні оцінок враховуються, насамперед, знання, розуміння й уміння аналізувати конкретні ідеї, а не особисте відношення до них тих, хто

відповідає. Успішність засвоєння курсу визначається за допомогою ухваленої шкали оцінювання.

Всі види занять навчальної дисципліни «Відновне правосуддя» повинні проводитися в навчальних аудиторіях з використанням відповідних дидактичних і технічних засобів навчання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					екзамен	Вс бо
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	10	5	5	10	10	10	40	100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену	Для заліку
90-100	Відмінно Добре Заловільно	Зараховано
82-89		
74-81		
64-73		
60-63	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
35-59		
0-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Інформаційне право» включає:

1. Програму навчальної дисципліни;
2. Тестові модульні завдання;
3. Лекційний матеріал.

4. Мельничук Ю. І. (2015) Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інформаційне право» для студентів денної форми навчання. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2556/>

12. Рекомендована література

12.1.Базова

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. С. 2598.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року //Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26 С. 131.
3. Про видавничу справу: Закон України від 5 червня 1997 року № 318/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 32. С. 206.
4. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23 вересня 1997 року, № 540/97-ВР // Відомості Верховної Ради. 1997. № 50. С. 302.
5. Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1287 // Офіційний вісник України. 1997. № 47. С. 46.
6. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 16. С. 93.
7. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-ІV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. С. 275.
8. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України в ред. ЗУ від 31 травня 2005 року № 2594-ІV // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. С. 3
9. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20 листопада 2003 року № 1296-ІV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 14. С. 192.

12.2.Допоміжна

1. Основи інформаційного права України / В За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с.
2. Окинавская хартия глобального информационного общества. (Окинава, 22 июля 2000 года). Законодавство України, документ 998_163. (Okinawa Charter on Global Information Society. Okinawa, July 22).
3. Права інформатика: Підручник у 2–х т. / За ред. В.Я. Тація, Я.Ю. Кондратьєва, М.Я. Швеця. К.: Парлам. Вид-во, 2004. 416 с;

4. Виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються у сфері інформаційних технологій: Наук.-практ. посіб. / Б.В. Романюк, В.Д. Гавловський, М.В. Гуцалюк, В.М. Бутузов. К.: Вид-во. Паливода А.В., 2004. 144 с;
5. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007 - 2015 роки // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 12.
6. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 31 травня 2005 року № 2594-IV // ВВР, 2005, № 26, С. 347.
7. Марущак А.І. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності; Навчальний посібник. К: КНТ, 2008. 344с.
8. Міжнародне інформаційне право: Навчальний посібник/ За аг. ред. Шишка О. Р., Мавліханова Р. В., Чеботарьова Ю. А., Батарська О. Ф., Рижкова Є. Ю. Макіївський екон-гум ін.-т. Донецьк: Дмитренко Л. Р., 2011. 320 с.
9. Виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються у сфері інформаційних технологій: Наук.-практ. посіб. / Б.В. Романюк, В.Д. Гавловський, М.В. Гуцалюк, В.М. Бутузов. – К.: Вид-во. Паливода А.В., 2004. – 144 с.
10. Кормич Б. А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи: Навч. посібник. Кондор, 2004. 384 с.

12.3.Інформаційні ресурси

- 1.Електронні наукові видання НБУ ім. В.І.Вернадського URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21CNR=20&Z21ID=
2. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія URL: <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm>
3. Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету URL: <http://www.law.yale.edu/library/>
4. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України URL: <http://kmu.gov.ua>
5. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» URL: [http://www.nau.ua \](http://www.nau.ua)